

การดำเนินงานสุขศึกษากลุ่มเด็กวัยเรียน ฝ่ายทันตกรรม โรงพยาบาลสิชล ปี2564

จากผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากเด็กประถมศึกษาอำเภอสิชล ปี 2563 พบฟันแท้ผู้ร้อยละ 11.77 ตรวจหากลุ่มนักเรียนที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปากและนักเรียนที่เป็นโรคในช่องปาก สามารถป้องกันและรักษาแต่เนิ่น ๆ โดยระบบการส่งต่อมารับการรักษาที่โรงพยาบาล และประสานความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา และจากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 พบว่าร้อยละ 96.85 ของนักเรียนกินขนม/เครื่องดื่ม/ลูกอมระหว่างมือ ร้อยละ 91.34 ของนักเรียนกินขนมกรุบกรอบ 1-3 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 23.62 ของนักเรียนดื่มน้ำหวานมากกว่า3วันต่อสัปดาห์ โดยเฉลี่ยเด็กจะกินลูกอมประมาณ 1 เม็ดต่อวันเป็นประจำทุกวัน และร้อยละ 28.12 มีรถเข็นหรือร้านค้ารอบโรงเรียนที่นักเรียนชอบซื้อน้ำอัดลม ลูกอม ขนมกรุบ แต่นักเรียนยังสามารถซื้ออาหารที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปากได้เองจากที่บ้าน ซึ่งจากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารดังกล่าว ทำให้เห็นถึงปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุจากการบริโภคอาหารที่ไม่มีประโยชน์ อีกทั้งจากพฤติกรรมดังกล่าวยังส่งเสริมให้เด็กมีภาวะโภชนาการเกินหรือโรคอ้วนเพิ่มมากขึ้น ในปี 2563 จึงได้มีการเชิญคณะกรรมการเครือข่ายเด็กไทยฟันดี หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนฟันดี อำเภอสิชลเพื่อสืบข้อมูลผลการดำเนินโครงการให้เครือข่ายทราบ พร้อมทั้งมีการทบทวนกิจกรรม กระบวนการทำงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการที่ผ่านมา แนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดการพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ และโรค อ้วน เพื่อสานต่อกิจกรรมโครงการเครือข่ายเด็กไทยฟันดี หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนฟันดีในปี 2562 และสร้างแนวทางในการทำงานที่มุ่งเน้นในการสร้างทัศนคติของครูและนักเรียนในการเป็นเจ้าของสุขภาพของนักเรียนเอง โดยผ่านกระบวนการบูรณาการด้านหลักสูตรการพัฒนากิจกรรมผู้เรียนและสามารถดำเนินการด้านสุขภาพเป็นอย่างดีและเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การสร้างภาคีเครือข่ายในส่วนของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ปกครองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รับการตรวจคัดกรองสภาวะสุขภาพช่องปากอย่างทั่วถึง
2. เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากได้รับการทางทันตกรรม
3. เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างต่อเนื่อง
4. เพื่อสร้างความตระหนักและเพิ่มศักยภาพให้แก่แกนนำนักเรียนทั้งด้านความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อสร้างความตระหนักและเพิ่มศักยภาพให้แก่แกนนำนักเรียนทั้งด้านความรู้และการจัดการพฤติกรรมในการเลือกรับบริโภคอาหารที่มีประโยชน์และไม่เสี่ยงต่อการเกิดฟันผุของนักเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพในช่องปากของนักเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ป.1 – ป.6 อำเภอสิชล 41 โรงเรียน ทั้งหมด 6,694 คน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 80 ของเด็กนักเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอสิชลได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
2. ร้อยละ 70 ของนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากได้รับการทันตกรรม
3. ร้อยละ 90 ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน
4. ร้อยละ 90 ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีกิจกรรมจัดการและควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่มีประโยชน์และเสี่ยงทำให้เกิดโรคฟันผุ

วิธีการดำเนินงาน

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1. กลุ่มงานทันตกรรม คัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี
 - 1.2. แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี อำเภอสิชล
 - 1.3. ร่วมประชุมรับทราบวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน
 - 1.4. จัดประชุมเพื่อค้นหาปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาและวางแผนโครงการร่วมกัน
2. ขั้นดำเนินงาน
 - 2.1. จัดทำแผนส่งเสริมทันตสุขภาพอำเภอสิชลทั้ง 41 โรงเรียน และจัดทำแผนเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี
 - 2.2. เครือข่ายดำเนินกิจกรรมตามแผนงานโครงการที่กำหนดขึ้น
 - 2.3. ตรวจสุขภาพในช่องปากเด็กนักเรียนประถมศึกษา
 - 2.4. นัดนักเรียนไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลและรพสต.ใกล้เคียง
 - 2.5. ให้ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ เรื่องการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สาธิตการทำความสะอาดสุขภาพช่องปากที่ถูกวิธีพร้อมทั้งให้ฝึกปฏิบัติจริงและให้นักเรียนสามารถประเมินประสิทธิภาพการแปรงฟันจากการสีย้อมฟัน
 - 2.6. รมรงค์ให้มีกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน
 - 2.7. กิจกรรม 1 ตำบล 1 โรงเรียนฟันดี
3. ขั้นสรุปผล
 - 3.1. ประชุมติดตามความก้าวหน้าของโครงการ
 - 3.2. สรุปผลการดำเนินงาน

สื่อ/เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ภาพพลิก
2. PowerPoint
3. โมเดลอาหาร
4. ฉลากอาหาร
5. สื่อแทนปริมาณน้ำตาล
6. แบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ โรคอ้วน
7. แบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการพกขนมมาโรงเรียน

8. โมเดลสอนแปรงฟัน
9. แปรงสีฟัน ยาสีฟัน
10. สีย้อมฟัน

ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

ระยะเวลา 1 ปี

สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนประถมศึกษา ป.1-ป.6 อำเภอสิชล จำนวน 42 โรงเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้และทัศนคติทางด้านทันตสุขภาพที่ถูกต้องมากขึ้น
2. นักเรียนมีฟันแท้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
3. สามารถให้บริการทางด้านทันตกรรมในโครงการเฝ้าระวังทางด้านทันตสุขภาพได้อย่างทั่วถึง
4. นักเรียนมีภาวะโภชนาการเกินหรือโรคอ้วนลดลง

ผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการโครงการ

1. นางศิริพร ขนอม	จพ.ทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
2. นางจันจิรา เทพสุวรรณ	จพ.ทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน
3. นางสาวศรินารถ โพธิ์ทิพย์	จพ.ทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน
4. นางสาวปริญานุช เพ็งสกุล	จพ.ทันตสาธารณสุข
5. นายสิทธิชัย ขุนทอง	จพ.ทันตสาธารณสุข